

מאיר ויזלטיר

שלושה שירים ליד תמונות

Bonjour Monsieur Gauguin, 1889

בונז'ור מְסִיָּה גוֹגֵן
מַעֲבֵר לַפֶּשֶׁשׁ.
הַחֲרֹף הַצְּפוּנִי כָּבֵד כָּאֵן, הָעֵץ עִירֵם
אֶךְ אֵל תֹּאמֵר נוֹאֵשׁ
מְסִיָּה גוֹגֵן.

חִידַת הָאָדָם לֹא תִמוּג,
אוֹ לֹא בְּקִלּוֹת יִתְרֶה.
וּבִינְתִים הַסִּכַּת לַנְּעִרָה –
הִיא תִגִּישׁ מִשְׁקָה חֵם,
הִיא תוֹסִיף לְעֵרֵג.

lovely isn't it jolly good

שְׁתֵּי מְטְרוֹנִיּוֹת אֲנַגְלִיּוֹת
לְפָנַי צִיּוֹר שֶׁל דָּגָא
מִן הַשָּׁנָה הֶרְחוּקָה הַנְּעִלְמָת 1876
שֶׁם נָצַב הַקּוֹצֵב עִם מְקִלוֹ
מִטְהוּ עֵתִיר הָעֶצְמָה
מִתְנִיעַ מְכַפִּיף נְעֵרוֹת
קִטְנוֹת שְׂרִירִיּוֹת וּכְנוּעוֹת

גַּם הֵן שְׁתִּיחֶן מִשָּׁנִים אֲבוֹדוֹת

שְׁכָּבֶר דּוֹר־דּוֹרוֹתִים נִשְׁכָּחוּ
 כְּבָר בְּפָרֵעַ The Battle of Britain
 הִתְנַדְּבוּ הֵן לְצֹלֵב הָאָדָם
 נִעְרוֹת אֲדֻמוֹנִיּוֹת שׁוֹחֲרוֹת טוֹב וּמְנַמְּשׁוֹת
 וְעִכְשׁוֹ בְּעֵשׂוֹר הַשָּׁנִי שֶׁל הָאֱלֹף הַחֲדָשׁ הַמוֹזָר
 הֵן עֲדִין עוֹמְדוֹת מִשְׁתָּאוֹת
 לִפְנֵי חֲזִיוֹנוֹת הַמָּאָה ה־19 הֶרְחוֹקָה שְׁחֻמְקָה לָהּ
 אִי אִז לִפְנֵי בְרִיאַת עוֹלָמָן
 עִכְשׁוֹ הֵן אוֹמְרוֹת פֶּה אֶחָד מִפְּתִיעוֹת זֹאת זֹאת זֹאת
it's lovely isn't it jolly good
 וְסוֹטוֹת לְתַמוּנָה הַשְּׂכֵנָה
 מִתְכַּנְּסוֹת בְּגִבָּן אֲלֵיהָ פּוֹצְחוֹת
 בְּזַכְרוֹנוֹת עַל הַקְּנִיּוֹת שֶׁל אִמִּישׁ.

את האמת

אֲנִי אֹמֵר אֶת הָאֱמֶת, אֹמֵר הַשְּׁקֵרָן.
 פְּשׁוּט אֶת הָאֱמֶת, הוֹסִיף לְחִזּוֹק.
 וְחִיּוּכּוֹ, כְּטַבִּיעַת אֶצְבַּע כְּרוֹתָהּ
 רַחֵף מִמְלָה לְמִלָּה.

הָאֱמֶת הַפְּשׁוּטָה הַתְּקַלְפָּה מְקִיר הַמְּגֵן
 וְנִשְׁרָה פְּרוּרִים-פְּרוּרִים אֶל תוֹךְ הָאֵין.
 כְּמוֹ גֶשֶׁם בְּלִתִּי נִרְאָה וְנִטוּל רֵיחַ
 הִיא הֵיטָה לְלֵא-כְלוּם.

אֲבָל הֵלֵא-כְלוּם הַזֶּה יֵשׁ לוֹ קִיּוּם אֱלִים.
 הוּא כְּמוֹ צְרוּר שְׁנוּרָה אֶל בֶּשֶׂר רוֹטֵט.
 כְּלוֹמֵר, כְּמוֹ מִשְׁהוֹ קִטְלָנִי, אוֹ מִשְׁהוֹ
 שְׂאִישׁ אֵינוֹ יוֹדֵעַ מֵהוּ בְּאֱמֶת.

הערת המשורר: שלושת השירים לעיל נובעים משלוש תמונות. הראשון – מתמונה של גוגן, ושמה משמש לו כותרת; גוגן צייר תמונה זו בגרסאות אחדות, והשיר מתייחס אל

הציור השייך כיום למוזיאון האמר, לוס אנג'לס. השיר השני נובע מתמונה של דגא, "חזרת הבלט". לדגא יותר מתמונה אחת המכונה כך, וכאן מדובר בציור פסטל מהשנים 1876-78 בקירוב, המצוי באוסף פרטי בלתי מזוהה, אבל בסתיו 2011 הוצג בתערוכה ברויאל אקדמי, לונדון. השיר השלישי נובע מתמונה נעה ומדברת, כלומר תמונת טלוויזיה, ובה הופעה חטופה של רה"מ בדרכו לנאום באו"ם, שהטקסט שלו מצוטט בשורות הפתיחה ["אני אומר את האמת, פשוט את האמת"]. ראיתי זאת במהדורת חדשות, ובאותו יום שמעתי גם גרסה קולית גרידא של הטקסט ברדיו ב-15.9.2011.